

Loppuraportti

19.12.2019

Kokemäenjoen alajuoksun kalastusmatkailun kehittäminen (nro 65740)

Porin kaupungin Ympäristö- ja lupapalvelut –toimiala

Selkämeren ja Pyhäjärven toimintaryhmä

TIIVISTELMÄ

Tämän hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset Kokemäenjoen kalastusmatkailun kehittämiseksi Kokemäenjoen alajuoksulla eli Harjavallan ja Porin välisellä jokiosuudella sekä sen edustan rannikko-alueella. Kalastusmatkailun osalta hyödyntämätöntä potentiaalia alueella on jäljellä runsaasti. Kalastukseen liittyvä palvelutarjonta alueella keskittyy Nakkilan koskialueelle ja siellä myös palvelurakenteet ovat pääosin kunnossa. Myös kalastusmatkailuun sopivat majoituspalvelut keskittyvät Nakkilaan. Muualla Kokemäenjoen alajuoksulla olisi runsaasti potentiaalista majoituskapasiteettia, mutta kalastuspalvelut ja palvelurakenteet puuttuvat.

Hankkeessa tutustuttiin Kymijoen kalastus- ja luontomatkailun palveluihin ja palvelurakenteisiin, jossa niitä on kehitetty pidemmän aikaa. Kotkassa ja Tampereella tehtyjen havaintojen perusteella Porin keskustan läheisyyteen ehdotettiin rakennettavaksi invalaituri, heittolaituri ja soutuvenepaikoja.

Hankkeessa järjestettiin foorumi, johon kutsuttiin Kokemäenjoen alajuoksun kalastusalan toimijat ja muita osapuolia. Jatkohankeideana esitettiin koulutushanketta, jossa koulutetaan kalastuspalvelujen ja sosiaalialan ammattihenkilöitä erityisryhmien kalastustapahtumien järjestämiseen. Jatkohankkeen tulisi yhdistää em. rakenteiden kehittäminen, mikä palvelisi myös kalastusmatkailua.

Hankkeessa selvitettiin kalastusmatkailuun soveltuvien kalastuslupien saatavuus Kokemäenjoen alajuoksun alueella. Nakkilan koskialueen erityislupakohteelle myydään vapakalastuslupia erikseen rantakalastukseen ja venekalastukseen. Venelupa oikeuttaa vene- ja rantakalastukseen ja veneessä saa käyttää neljää vapaa.

Porin kaupungin vesialueille myydään kalastuslupaa, joka on tarkoitettu vain pyydyskalastukseen. Kaupungin vesialueilla saavat kaikki kalastaa vapaasti usealla vavalla ja vapojen määrää veneessä ei toistaiseksi ole rajoitettu.

Valtion kalastonhoitomaksulla saa kalastaa vain yhdellä vavalla erityislupakohteita ja kalastuskielto-alueita lukuun ottamatta. Valtion vesialueille usealla vavalla kalastaville myydään ns. merialueen vapalupaa.

Hankkeessa päivitettiin Porin kaupungin omistamien vesialueiden kalastusopas, josta otettiin 1000 kpl painos. Oppaan karttaan lisättiin mm. uuden kalastuslain mukainen 1 km raja Kokemäenjoen suulta.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Hankkeen toimet	4
3. Tulokset ja niiden tarkastelu	7
4. Taloudellinen toteutuma	10
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi	10
Liitteet.....	11

1. Johdanto

Kokemäenjoki on ollut vuosisatojen ajan tärkeä kala-apaja, joka ennen 1900-lukua on antanut elantoa merkittäväälle osalle Satakunnan ja Pirkanmaan väestöä. Kokemäenjoen alaosassa kalastajien saaliissa istutetuista kalalajeista merilohi, meritaimen, kirjolohi ja kuha ovat nykyään huomattavassa asemassa. Lohta, taimenta ja kirjolohta pyydetään ja saadaan pääasiassa Nakkilan ja Harjavallan koskialueilla. Istutettuja ja luontaisesti syntyneitä lohia ja meritaimenia pyydetään myös merialueella kaukanakin jokisuulta. Kuhaa pyydetään koskialueiden väleihin jäävien suvantojen lisäksi jokivarren alajuoksulla Ulvilassa ja Porissa sekä joen edustan merialueella. Ahvenen lisäksi joen alajuoksulta saaliiksi saadaan huomattavia määriä haukea, siikaa, toutainta, lahnaa, särkeä ja säynettä. Lisäksi saaliissa on kymmenkunta muuta kalalajia ja kaikkiaan joen alaosassa esiintyy yli kaksikymmentä lajia.

Edellä mainitusta huolimatta Kokemäenjoki ei ole kalastusjokena yleisesti tunnettu kuin paikallisesti. Kalastusmatkailun osalta hyödyntämätöntä potentiaalia on jäljellä runsaasti. Tämän hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset Kokemäenjoen kalastusmatkailun kehittämiseksi Kokemäenjoen alajuoksulla eli Harjavallan ja Porin välisellä jokiosuudella sekä sen edustan rannikkoalueella.

2. Hankkeen toimet

Aikataulu

Hanke toteutettiin ajalla 1.3.2018 – 30.11.2019.

Hankkeen yhteydessä käytiin 26.6. – 27.6.2018. Kotkassa tutustumassa Kymijoella toteutettuihin kalastuksen ja luontomatkailun järjestelyihin.

Hankkeessa selvitettiin loppuvuoden 2018 aikana kalastuksen nykytilanne, kalastusmatkailuun sopivat majoituspalvelut ja kalastuksen järjestäminen.

Hankkeessa järjestettiin 4.12.2018 Porissa foorumi, johon kutsuttiin edustajia Porista, Ulvilasta, Nakkilasta ja Harjavallasta sekä eri kalastusviranomaisia ja kalastusalan järjestöjen sekä matkailun edustajia.

Vuoden 2019 marraskuussa hankkeessa päivitettiin Porin kaupungin kalastusopas, josta otettiin 1000 kpl painos.

Yhteistyötahot

Kalastus- ja luontopalveluyritykset, asiantuntijaorganisaatiot, viranomaiset, vesialueiden omistajat, VisitPori, kaupalliset kalastajat.

Rahoitus

Hankkeelle myönnetty kokonaisrahoitus oli 28 410 €, josta vastasivat Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalouden toimintaryhmä (Euroopan meri- ja kalatalousrahasto) 80 % ja Porin kaupunki 20 %.

Resurssit

Hanketyön toteuttamiseen palkattiin suunnittelija Porin kaupungin Ympäristö- ja lupapalvelut -toimialalle noin 3 kk ajaksi. Toimialan vakituinen henkilöstö käytti 1 kk työaikaa hankkeen toteuttamiseen.

Tiedottaminen

Hankkeessa laadittiin blogi -kirjoitus (Liite 1), joka julkaistiin ELY-keskuksen Kokemäenjoen vesistöalueen vesivisio 2050 -suunnitelman blogissa:

<https://vesivisio2050.wordpress.com/2019/02/28/mita-ihmetta-on-ja-ei-ole-kokemaenjoen-alajuoksulla/>

Kalastuksen nykytilanne

Kokemäenjoen valuma-alue on erittäin laaja ulottuen kauas Pirkanmaalle ja Hämeeseen sekä Keski-Suomeen saakka. Vesimäärä joessa on siten erittäin suuri ja vettä joessa riittää, vaikka olisi kuivempi-kin ajanjakso. Tämä tekee Kokemäenjoesta valtaviiran, joka herättää ihastusta ja luo maisemaan tärkeän veselementin. Joen suuri koko kuitenkin tekee siitä myös tavallaan vaikeasti lähestyttävän kohteen, eikä kalastusmatkailun koko potentiaalia ole vielä hyödynnetty.

Porin keskustassa kehitetään parhaillaan jokirantaa ja ns. Etelärannan Jokikeskus –suunnitelman mukaisesti rantaan tulee myös kävelyramppi, jolla liikkuminen antaa läheisemmän kosketuksen veteen. Kävelyrampilta voinee myös onkia ja heittää virvelillä uistinta. Porin keskustassa ei kuitenkaan ilmeisesti ole kalastukseen tai luonto-opastukseen liittyvää palvelutarjontaa. Kokemäenjoen luodoilla on uusia tulentekopaikkoja, joita palveluissa voisi hyödyntää. Kokemäenjoesta Porissa on myös tehty tarkka syvyyskartta, jonka perusteella pyyntipaikkoja voi löytää.

ELY –keskus on tehnyt ”Kokemäenjoen vesistöalueen vesivisio 2050” -suunnitelman, jossa kalastus, virkistys ja matkailu kuuluvat tulevaisuuden näkökulmiin. Satakuntaliitossa on käynnistynyt rannikko-alueiden kestäväan käyttöön liittyvän suunnitelmien laatiminen. Suunnitelmissa keskitytään 1) meri- ja rannikkomatkailun kehittämiseen Selkämeren rantavyöhykkeellä sekä 2) Kokemäenjoen ja sen merellisen vaikutusalueen ekosysteemipalveluihin. Satakunnan Ammattikorkeakoulu SAMK on laatinut Satakunnan luontomatkailuohjelman, jossa toteutetussa kyselyssä tärkeimmäksi luontomatkailuaktiviteetiksi nousi kalastus. Myös ”wildlife” (erityisesti lintujen katselu ja kuvaus) sekä melonta koettiin tärkeiksi aktiviteeteiksi. Kalastus- ja luonto-opastusta yhdistämällä voidaan ehkä rakentaa monipuolisia matkailupaketteja.

Vuonna 2011 perustetun Selkämeren kansallispuiston alueet rajoittuvat Kokemäenjoen suun edustalle. Kansallispuistostatus luo kiinnostusta myös kalastuksen harrastajiin ja kansallispuiston vesiä ja saarissa sijaitsevia taukorakenteita voidaan käyttää myös kalastusmatkailun kehittämiseen.

5

Kalastusmatkailuun sopivat majoituspalvelut

Kalastusmatkailuun liittyy olennaisena osana majoittuminen kohtuullisen lähellä kalastusaluetta. Eri kalastusmatkailijoiden ja –matkailuryhmien tarpeet ja odotukset majoituksen tasosta ja sen hinnasta vaihtelevat huomattavasti. Esim. ulkomaisilla kalastusmatkailijoilla voi olla korkeampi vaatimustaso kuin kotimaisilla kalastusmatkailijoilla.

Kokemäenjoen varressa on vain muutamia kalastusmatkailuun erikoistuneita majoituspalvelujen tarjoajia. Lähietäisyydellä on kuitenkin runsaasti majoituskapasiteettia, joka soveltuu ilmeisesti hyvinkin osalle kalastusmatkailijoiden joukosta. Näiden majoituspalvelujen esittely kalastusmatkailun kohde-ryhmille olisi tärkeää alueen kalastusmatkailun edistämisen kannalta. Keskitetysti tätä ei ole kuitenkaan tehty.

Benchmarking ja verkostoituminen

Etelä-Suomessa Kymijoki on ainoa Kokemäenjokeen verrattavissa oleva joki, jossa esim. lohi on saaliskalana. Kymijoella kalastusmatkailu on pitkälle kehitetty ja myös jokivarren luontoon liittyviä palvelupaketteja jokiristeilyineen on tarjolla. Kymijoen suistosta pääsee myös meriretkelle Itäisen Suomenlahden saarikohteisiin. Koillis-Suomessa kalastusmatkailua on puolestaan kehitetty alueen eri toimijoiden laajalla yhteistyöllä, joka saatiin aikaan vuosina 2009-2011 toimineella koulutushankkeella.

Kokemäenjoen alajuoksulla toimivien kalastus- ja luontopalveluja tarjoavien yritysten, asiantutijaorganisaatioiden, viranomaisten, vesialueiden omistajien ja matkailualan edustajien yhteistyö ja verkostoituminen on tärkeää alueen kalastusmatkailun kehittämisen kannalta. Yhteistyön edistämiseksi on tarve suunnitella pidempikestoinen koulutushanke alueen toimijoille. Koulutukseen tulee yhdistää myös erityisryhmille tarkoitettujen kalastustapahtumien järjestäminen.

Kalastuksen järjestäminen

Kokemäenjoella kalastusta vaikeuttaa myös kalastuslupien saanti yksityisille vesialueille ja osakaskuntien alueille. Tällaisia alueita on mm. Pihlavanlahdella ja ylempänä joella Porissa, Ulvilassa ja Nakkilassa. Porin kaupunki omistaa huomattavat ja keskeiset vesialueet, mutta kalastusta siellä vaikeuttaa se, että aiheesta ei ole saatavilla ajantasaista karttaesitettä. Myöskään Kokemäenjoen alajuoksun kalastuspalveluista ei ole löydettävissä digitaalista karttaa.

Kalastuksen palvelutarjontaa Kokemäenjoella on saatavilla mm. Porin Anttoorassa ja Nakkilan koski-alueen varressa. Nakkilassa on parhaillaan käynnissä koskialueen kalastuksen rakenteita parantava hanke. Näiden palvelujen saatavuus ei kuitenkaan ole laajalti tiedossa, mitä olisi mahdollista parantaa esim. tiedotuskampanjalla, joka tulisi suunnata kohdennetusti myös Suomen ulkopuolelle. Myös uusien palvelujen kehittymistä Kokemäenjoen alajuoksulla tulisi edistää.

3. Tulokset ja niiden tarkastelu

Kalastuksen nykytilanne

Vapakalastus Kokemäenjoen alajuoksulla keskittyy nykyään neljään eri alueeseen.

- I) Nakkilan koskialueella kalastetaan aktiivisesti vapavälineillä rannalta ja veneestä. Saaliiksi saadaan lohta, meritaimenta, kirjolohta, toutainta, kuhaa, ahventa ja turpaa. Eri kohdissa käytetään perhokalastus-, heittouistin-, spinfluga- ja vetouisteluvälineitä. Alue soveltuu hyvin myös kalastusmatkailuun ja sillä toimii kaksi yritystä, jotka tarjoavat kalastusmatkailun palveluja. Lohijoki Oy tarjoaa ryhmille opastusta, joka voi tapahtua yrityksen omalla heittolaiturilla. Soutukalastuksessa opas käyttää asiakkaita moottorilla varustetulla jokiveneellä soutamassa. Soutuveneitä voi myös vuokrata. Kalastuspakettiin kuuluu ruokailu ja vuokratavissa on iso juhlatila Lohiranta. Maatalous Eskolin Oy tarjoaa vuokrattavaksi soutuvenettä tai moottorivenettä ja majoitukseen Viikarin Kalamajaa.
- II) Porin keskustan lähistöllä kalastetaan aktiivisesti vapavälineillä lähinnä rannalta ja satunnaisesti veneestä. Saaliiksi saadaan ahventa, kuhaa, särkeä ja lahnaa. Kalastus tapahtuu eri kohdissa heittämällä uistinta tai spinflugaa tai onkimalla. Alueella järjestetään säännöllisesti onkikalastuskilpailuja ja kerran vuodessa vetouistelukilpailu. Uutena kilpailumuotona on järjestetty myös ns. Street Fishing -kilpailu.
- III) Kokemäenjoen suistossa kalastetaan aktiivisesti vapavälineillä veneestä. Saaliiksi saadaan kuhaa, ahventa ja haukea. Kalastus tapahtuu jigeillä seisovasta veneestä ja uistimilla moottoriveneestä. Jigaus keskittyy suiston kapean osan muutamiin kalakeskittymiin, jotka ovat muuta jokea syvempiä monttuja. Uistimia vedetään veneväylää tai sen reunaa pitkin lähinnä suiston kapeassa osassa.
- IV) Merialueella Kokemäenjoen sualueella kalastetaan aktiivisesti vapavälineillä rannalta tai veneestä. Saaliiksi saadaan lohta, meritaimenta, ahventa, kuhaa, särkeä ja lahnaa. Kalastus rannalta tapahtuu pääasiassa heittämällä jigia pengertien penkalta, jossa kalastetaan myös onkivälineillä. Seisovasta veneestä heitetään jigia siltapilareiden ympäristöissä. Uistimia vedetään jonkin verran eri kohdissa Pihlavanlahdella, Eteläselällä ja ulompana merellä. Alueella on toiminut kaksi yritystä, jotka ovat tarjonneet kalastusmatkailun palveluja. Selkämeren veneretket tarjoaa uistelumahdollisuutta veneretken yhteydessä. Anttooran lomakylä tarjoaa nykyään lähinnä majoitusta kalastajille. Alueella järjestetään neljä kertaa vuodessa vetouistelukilpailu. Onkikilpailuja järjestetään säännöllisesti Reposaaressa ja Mäntyluodossa.

Muulla Kokemäenjoen alajuoksulla kalastetaan satunnaisesti lähinnä asuntojen tai kesähuviloiden rannoilta ja laitureilta. Ulvilassa järjestetään satunnaisesti onkikilpailuja.

Kalastusmatkailuun sopivat majoituspalvelut

Nakkilassa on viisi erityisesti kalastajille majoitusta tarjoavaa kohdetta: Viikarin Kalamaja, Härmälä Gasthaus Tyrni, Biker's House ja Garage House.

Meri-Porissa on ollut kolme kalastajille majoitusta tarjoavaa kohdetta: Anttooran Lomakylä, Gasthaus Reposaaari ja Repolinna. Repolinnan majoitustoiminta on omistajanvaihdoksen yhteydessä päättynyt syksyllä 2019 ja myös Anttooran lomakylä on myytävänä.

Porissa ja Meri-Porissa on useita hotelleja, leirintäalueita ja muita majoituskohteita, jotka voisivat sopia kalastusmatkailijoiden majoitukseen, mutta ongelmana on kalastuspalvelujen tarjonnan puute.

Kalastuksen järjestäminen

Nakkilan koskialueen erityislupakohteelle myydään vapakalastuslupia erikseen rantakalastukseen ja venekalastukseen. Venelupa oikeuttaa vene- ja rantakalastukseen ja veneessä saa käyttää neljää vavaa. Vuorokausilupia voi ostaa internetin kautta, mutta vuosilupia on myytävänä vain kahdessa myyntipaikassa Nakkilassa. Alle 18-vuotiaille luvan hinta on ½ aikuisen luvan hinnasta ja alle 12-vuotiaat saavat kalastaa huoltajan saaliskiintiön ilmaiseksi. Saaliskiintiö on yksi lohi tai rasvaeläleikattu taimen ja yksi (em. lisäksi) tai kaksi (ei em. saalista) siikaa tai kirjolohta.

Porin kaupungin vesialueille myydään kalastuslupaa, joka on tarkoitettu vain pyydyskalastukseen. Kaupungin vesialueilla saavat kaikki kalastaa vapaasti usealla vavalla ja vapojen määrää veneessä ei toistaiseksi ole rajoitettu. Porin kaupungin kalastuslupia voi ostaa palvelupiste Porinasta tai verkkokaupasta. Pyydyskalastuslupa on voimassa vuoden ajan.

Valtion kalastonhoitomaksulla saa kalastaa vain yhdellä vavalla erityislupakohteita ja kalastuskieltoalueita lukuun ottamatta. Valtion vesialueille myydään ns. merialueen vapalupaa. Perhekohtaisen vapaluvan voi ostaa vuorokaudeksi, viikoksi tai kalenterivuodeksi. Perheeksi luetaan alle 18-vuotiaat lapset ja heidän vanhempansa/ huoltajansa. Perheeksi luetaan sekä avio- että avopari. Henkilökohtaisen vapaluvan voi ostaa 15-18 -vuotiaat ja alle 15-vuotiaille vapalupa on maksuton.

Kokemäenjoen alajuoksulla on useita yksityisiä kalastusalueita, joille ei myydä kalastuslupia ulkopuolisille. Merialueella on useita yksityisiä osakas- ja kalastuskuntia, joista neljälle alueelle (Gummandouran, Wäkkärän ja Ylikylän osakaskunnat sekä Ahlaisten Alakylän I kalaskunta) myydään kalastuslupia matkailijoille. Yhdelle alueelle (Saarikosken osakaskunta) kalastusoikeuksia myydään vain lomakylän asiakkaille. Luvat ovat pääosin pyydyslupia ja parhaillaan joidenkin kalastusalueiden sääntöjä ja myytäviä kalastuslupia muutetaan uuden kalastuslain mukaisiksi.

Hankkeessa päivitettiin Porin kaupungin omistamien vesialueiden kalastusopas, josta otettiin 1000 kpl painos. Oppaan karttaan lisättiin mm. uuden kalastuslain mukainen 1 km raja Kokemäenjoen suulta ja oppaan tekstit päivitettiin (Liite 2). Porin kaupungin kalastussääntöihin on tulossa vielä uudesta kalastuslaista ja paikallisista syistä johtuen muutoksia, jonka vuoksi suurempaa painosta ei otettu.

Kalastuspalveluita Kokemäenjoen alajuoksulla oli saatavilla niin vähän, että suunniteltua digitaalista karttaa ei laadittu. Palvelut ovat löydettävissä mm. <https://www.fishinginfinland.fi/kokemaenjoki> -sivustolta suomeksi ja englanniksi. Jatkohankkeessa tulisi tehdä uudet modernit internet-sivut Kokemäenjoen kalastuksesta.

Benchmarking ja verkostoituminen

Opintomatka Kotkaan 26.6. – 27.6.2018

Paikka: Kotka, Kymi Fishing Oy:n edustustilat, Kymijoen rannat, Tampere

Hankkeessa tehtiin opintomatka Kymijoelle Kotkaan 26.6. – 27.6.2018 ja matkalla käytiin myös Tampereella. Matkalle osallistuivat Seppo Salonen ja Ilkka Jussila Porin kaupungin Ympäristö- ja lupapalvelut-toimialalta. Opintomatkasta on tehty erillinen raportti, joka on tämän raportin liitteenä (Liite 3).

Matkan tuloksena on esitetty invalaiturin, heittolaiturien ja soutuvenepaikkojen rakentamista Porin keskustan läheisyyteen. Niiden toteuttaminen riippuu Porin kaupungin teknisen toimialan intresseistä ja budjetoinnista.

Kokemäenjoen kalastusmatkailun foorumi 4.12.2018

Paikka: Pori, Satakunnan Museo, Neuvotteluhuone

Porin kaupungin Ympäristö- ja lupapalvelut –toimiala järjesti Kokemäenjoen kalastusmatkailun foorumin, jossa pohdittiin Kokemäenjoen alajuoksun kalastusmatkailun kehittämistä. Tilaisuuteen osallistui 12 henkilöä, jotka edustivat 11 eri yhteistyötahoa.

Tilaisuudessa kuultiin kolme alustusta:

- I) Kalastusopas Juha Happonen, Kalastusohjelmalvelut Happonen Ky, kertoi kokemuksia kalastusmatkailusta ja erityisryhmien kalastusopastuksesta Suomessa.

Esityksessä kerrottiin, että kalastuspalvelujen järjestäminen vaatii ammattitaitoa ja asiakasryhmän mukaisesti räätälöityä kalastusta ja muuta oheistoimintaa. Erityisryhmien kalastustapahtumaan järjestämisessä on syytä olla mukana myös sosiaalialan ammattihenkilöitä. Kouluryhmille järjestettävissä kalastustapahtumissa on myös hyvä opettaa kalan käsittelyä ja myös muuta oheistoimintaa tarvitaan tapahtuman ajankäytön täyttämiseen.

- II) Kalastusmestari Kimmo Puosi, Satakunnan kalatalouskeskus / Lohijoki Oy, kertoi kokemuksista kalastusmatkailusta Nakkilassa ja sinne toteutetuista rakenteista.

Esityksessä kerrottiin, että Nakkilan kosket ovat tällä hetkellä saalisvarmuuden kannalta Suomen parhaisiin kuuluva kalastuskohde, mikä näkyy myös lupamyynnin kasvuna. Koskien rannoille on Leader-hankkeessa rakennettu mm. uusia laavuja, kuivakäymälä, veneenlaskupaikka ja parkkipaikka. Jatkohankkeessa Nakkilan koskien alueelle suunnitellaan heittolaituria.

- III) Suunnittelija Ilkka Jussila, Porin kaupunki, kertoi kalastusmatkailuhankkeen toimenpiteistä ja ideoita mahdolliseen jatkohankkeeseen.

Esityksessä kerrottiin kalastukseen ja kalastusmatkailuun liittyvästä potentiaalista Kokemäenjoen alajuoksulla ja myös alueen haasteista. Porin Etelärantaan rakennetaan uutta Jokikeskusta, jossa rantaan tulee myös esteetön kävelyramppi, jolta voinee myös onkia ja heittää virvelillä uistinta. Ongelmana on kuitenkin mm. Jokikeskuksen sijainti, koska kalatihentymät ovat muualla. Kävelyrampin yhteyteen tarvittaisiin invalaituri, jolta kulku esteettömään veneeseen onnistuisi. Kalatihentymien kohdille tarvittaisiin erillisiä heittolaitureita ja lähistölle soutuveneiden rantautumis- ja säilytyspaikkoja. Haasteena on myös se, että Porin keskustan lähialueella ei toimi lainkaan kalastuspalveluja tarjoavia yrityksiä. Jatkohankkeena esitettiin koulutushanketta, jossa koulutetaan kalastuspalvelujen ja sosiaalialan ammattihenkilöitä erityisryhmien kalastustapahtumien järjestämiseen. Hankkeeseen tulisi yhdistää em. rakenteiden kehittäminen, mikä palvelisi myös kalastusmatkailua.

Blogi

MITÄ IHMETTÄ ON JA EI OLE KOKEMÄENJOEN ALAJUOKSULLA?

Vuoden 2014 nikkelipäästö Harjavallasta Kokemäenjokeen paljasti kaksi pientä suurta ihmettä alueen jokiluonnossa: uhanalaisia vuollejokisimpukoita oli joen pohjassa suuria määriä ja alajuoksulla esiintyi yleisenä myös suutari, kalalaji, josta Kokemäenjoen alajuoksulta oli vain muutama havainto. Yli miljoona simpukkaa kuoli, ja ilmeisesti myös suutarit kokivat myrkytyskuoleman. Vuollejokisimpukat ovat ilmeisesti toipuneet ja samoin suutari, vaikka kattavaa tutkittua tietoa asiasta ei olekaan.

Vuoden 2017 öljypäästö ei puolestaan juurikaan vaikuttanut eliöihin, mutta haittasi merkittävästi tutkimusta, jossa selvitettiin siian poikastuotantoa ja poikasten elossa säilymistä. Samassa tutkimuksessa vuonna 2018 selvisi, että uhanalainen vaellussiika kutee paitsi Lammaistenlahdella Nakkilassa, niin myös Porin keskustan alueella – pieni suuri ihme sekkin.

Pahemmilta ympäristövaikutuksilta selvittiin molemmissa tapauksissa osittain onnella, mutta pääasiassa siksi, että joki on niin iso ja sen suuri vesimäärä laimentaa ja puhdistaa virran tehokkaasti. Pienemmässä joessa vaikutukset olisivat olleet paljon suuremmat. Jäteveden laimentaminen on kuitenkin menneen ajan ajattelua, ja vastaavaa on syytä välttää jatkossa kaikin mahdollisin keinoin.

Jokivesi ja mm. siinä uivat kalat ovat puhdistuneet viime vuosien ja vuosikymmenten aikana melko hyvin. Ongelmana on kuitenkin edelleen elohopea, jonka pitoisuudet ylittävät EU:n ympäristölaatu- ja elintarvikelainsäädännön raja-arvot etenkin suurissa ja vanhemmissa petokaloissa, joiden lihaan elohopea rikastuu ravintoketjussa. Ainakin joen kookkaita haukia ja kuhia on syytä olla käyttämättä ravinnoksi. Ne ovat myös tärkeitä populaatioiden poikastuotannon kannalta. Elohopea on ongelma useilla sisävesilläkin Suomessa, mutta Kokemäenjoen pohjaan aikoinaan kertyneet päästöt aiheuttavat edelleen lisäkuormitusta kaloihin.

Toinen aikaisemmista päästöistä aiheutuva ongelma on ns. nollakuitu, jota ennen syydettiin järviin ja jokiin paperi- ja sellutehtailta. Sitä on edelleen suuria määriä vesistöjen pohjissa, ja sen vaikutuksesta kalat maistuvat sellulta. Etenkin Pihlavanlahdella paikalliset ns. viikihauet maistuvat sellulta ja niiden liha on kypsennettäessä epänormaalin kovaa. Mereltä nousseet merihauet ja muut kalat ovat hyviä ja käyttökelpoisia, mutta niitä on välillä vaikea tunnistaa paikallisista yksilöistä.

Ongelmista huolimatta Kokemäenjoen alajuoksu on upea kalastusalue, jossa on potentiaalia kalastuksen kehittämiseen edelleenkin. Puitteita onkin parannettu hienosti Nakkilassa, jossa on tehty uusia laavuja, portaita ja kuivakäymälöitä kalastajien ja jokiluonnosta muuten kiinnostuneiden käyttöön. Lohta, taimenta ja kirjolohta pyydetään ja saadaan Kokemäenjoen koskista enemmän kuin mistään muualta Etelä-Suomesta.

Porin keskustaan rakennetaan parhaillaan jokikeskusta, johon tulee esteetön kävelyramppi veden partaalle. Sen valmistuttua siltä voi ilmeisesti myös kalastaa, mutta ongelma on se, että sillä kohdalla joessa ei ole juurikaan kalaa, vaan "hot spotit" ovat muualla. Näiden kalakeskittymien kohdille olisi hyvä rakentaa kunnolliset heittolaiturit, jotta kalastaminen alueilla olisi helpompaa. Jokikeskukseen olisi hyvä sijoittaa invalaituri, josta pääsee tietynlaiseen veneeseen pyörätuolilla.

Selkeä kehittämisen tarve alajuoksulla on myös soutuveneiden rantautumis- ja säilytyspaikkojen puute. Soutelu ja soutuveneestä kalastaminen on rentouttavaa, kansanterveyden kannalta hyödyllistä ja päästötöntä virkistäytymistä, jota harrastetaan Kokemäenjoen alajuoksulla – pois lukien Nakkilan kosket – harmillisen vähän. Syynä siihen on osaltaan joen luonne, mutta myös puitteet, joita tarjotaan ainoastaan moottoriveneille.

Lopuksi vielä yksi ihme: vuoden 2018 koekalastuksessa alajuoksulta saatiin miekkasärki, itäinen tulokaslaji, josta ilmeisesti ei ole haittaa joen luontaiselle eliöstölle. Toutain on toinen kookas särkikalala, jota joessa on luontaisesti, vaikka kanta on tällä hetkellä heikompi kuin takavuosina, jolloin sitä hoidettiin istutuksilla.

Ilkka Jussila

tutkija / suunnittelija

Kokemäenjoen alajuoksun kalastusmatkailun kehittäminen (EMKR –hanke)

"Pieni ihme on, että soutuvene pysyy virrassa paikallaan varsin kevyesti ja Nakkilan koskilla ankkurin käyttö on kielletty."

Matkakertomus**1.11.2018****KOKEMÄENJOEN KALASTUSMATKAILUUN LIITTYVÄ HANKE**

Porin kaupungin Ympäristö- ja lupapalvelut –toimiala toteuttaa Kokemäenjoen alajuoksun kalastusmatkailuun liittyvää hanketta, joille on saatu Euroopan meri- ja kalatalousrahaston rahoitusta Selkämeren ja Pyhäjärven toimintaryhmältä (Leader Ravakka):

Leader kalataloushanke: Kokemäenjoen alajuoksun kalastusmatkailun kehittäminen (nro 65740)

Opintomatka Kotkaan 26.6. – 27.6.2018

Hankkeessa tehtiin opintomatka Kymijoelle Kotkaan 26.6. – 27.6.2018. Matkalle osallistui kaksi henkilöä Porin kaupungin organisaatiosta. Muista yhteistyötahoista ei ollut osallistujia, mihin syynä oli sopimaton ajankohta (mm. työesteet, matkat, harrastukset ym.).

Tiistaina tutustuttiin Kari Lossin opastuksella Kymi Fishing Oy:n edustustiloihin, jonka rannassa on myös lähinnä soutuveneiden lastaamiseen tarkoitettu laiturit, kalojen punnituskatos sekä grillikatos. Lähellä yrityksen rantaa sijaitsee Kotkan kaupungin alueella soutuveneiden rantautumis- ja säilytyspaikka, jossa pidetään palveluyrittäjien vuokrattavia ns. vuosiveneitä.

Tämän jälkeen siirryttiin tutustumaan Korkeakosken heittolaituriin, joka on pituudeltaan yli 300 m ja sillä on lisäksi palvelurakenteita: pakastimia, kalojen mittausta- ja punnituspaikka sekä perkauspiste. Laiturilta kalastetaan lohta ja taimenta lähinnä spinfluga-menetelmällä. Syyskaudella alueella on mahdollista myös vaellussiikojen onginta, jolle on laiturilta varattu oma alue. Laiturirakenteista osa on huollon ja/tai peruskorjauksen tarpeessa. Korkeakosken voimalaitospadolle on rakennettu kalatie vuonna 2016.

Kymijoen toisen haaran (Langinkosken haara) koskista tutustuttiin ensin Siikakoskeen, joka sijaitsee jokisuulta 3 km ylävirtaan. Siikakosken alue käsittää myös Kokonkosken ja Hinttulankosken muodostaen yli 1 km pituisen koskijakson. Alue soveltuu sekä uistin-, että perhokalastukseen ja on hallittavissa parhaiten kahlaamalla.

Liite 4

Siikakoskelta siirryttiin sen yläpuolella sijaitsevalle Ruhavuolteelle, joka on kahden syvän suvannon välinen nopeavirtainen vuolle. Alue soveltuu perhokalastukseen kahdenkäden välineillä ja kalastus on sallittu vain perinteisillä perhokalastusvälineillä. Ruhavuolteella on kaksi heittolaituria, joista toiselle pääsee myös pyörätuolilla. Alueella on myös laavu ja WC.

Ruhavuolteelta siirryttiin Koivukoskelle, joka sijaitsee heti Koivukosken voimalapadon alla. Alue on aidattua yksityisaluetta, jolla sijaitseva ns. ykköspoolin alue vuokrataan kokonaisuutena. Alueella on heittolaituri, laavu ja ulkoruokailutasot. Matkalle osallistuneet saivat kokeilla kalastusta ykköspoolilla ja saaliiksi saatiin yksi kirjolohi (c & r).

16

Koivukoskelta siirryttiin Langinkoskelle, joka on Kymijoen kalapaikoista alin ja se päättyy mereen. Langinkoskella on pitkä urheilukalastuksen historia ulottuen 1880-luvun lopulle, jolloin Venäjän keisari Aleksanteri III rakennutti Keisarillisen kalastusmajan ja sai haltuunsa kosken kalastusoikeudet. Nykyään alueen kalastusoikeudet kuuluvat Suomen valtiolle. Alueella kalastus on sallittu vain perinteisin perhokalastusvälinein ja koskelle pääsee kerrallaan 8 kalastajaa ja alueella on voimassa oma erillinen kalastussääntö.

Majoittuminen tapahtui hotellilla (Scandic Kotka), joka sijaitsee lähellä Kymi Fishing Oy:n rantasaunaa ja Korkeakosken venekalastusalueita.

17

Keskiviikkona paluumatkalla käytiin Tampereella tutustumassa Mustalahdessa sijaitsevaan invalaituriin, jossa on sähkötoiminen hydraulikalla säädettävä ramppi. Kelluvan laiturin luiska saadaan säädettyä sopivan loivaksi järven vedenpinnan korkeudesta riippuen.

